Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
D260182107

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 14 april 2026
Onderwerp Definitief Omgevingsprogramma luchtkwaliteit 2026-2030

Geachte leden van de raad,

Op 14 april 2026 hebben wij het Omgevingsprogramma Luchtkwaliteit 2026-2030 vastgesteld. Met het Omgevingsprogramma Luchtkwaliteit 2026–2030 zetten we een volgende stap richting een gezonde, schone en toekomstbestendige stad. Het programma bevat 29 maatregelen, gericht op schonere mobiliteit, emissiereductie bij scheepvaart en bedrijven, gezonde ruimtelijke ontwikkeling en betere monitoring. Gezondheid staat centraal, met specifieke aandacht voor hooggevoelige groepen zoals kinderen en ouderen.

We hebben u op 16 december 2025 het ontwerpprogramma luchtkwaliteit gestuurd, waarmee we de raad geïnformeerd hebben en u uitgenodigd wensen en bedenkingen mee te geven. Per brief van 11 maart 2026 heeft u daarvan gebruik gemaakt en ons enkele wensen en bedenkingen meegegeven ten aanzien van dit Omgevingsprogramma. Daarvoor danken wij u. Hieronder lichten wij toe hoe wij met uw wensen en bedenkingen zijn omgegaan.

1. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat het college de raad in de toekomst op de hoogte houdt van eventuele wijzigingen/actualisaties in het Omgevingsprogramma Luchtkwaliteit voorafgaand aan een eventueel Actualisatiebesluit (p. 25).
   Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. In het Omgevingsprogramma is in paragraaf 5.3.2 opgenomen dat voorafgaand aan het besluit tot actualisatie van dit Omgevingsprogramma de raad wordt geïnformeerd over de voorgenomen wijzigingen en het voorgenomen moment van besluitvorming.

2. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat ook resultaten uit het ToxDown project, waar van toepassing, worden betrokken bij het monitoren en analyseren van de luchtkwaliteit (p. 22).
   Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. In het Omgevingsprogramma is bij maatregel 29 (onderdeel afbakening) toegevoegd dat ook de resultaten van nieuwe onderzoeken en projecten zoals ToxDown worden meegenomen.

3. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat het college bij de uitvoering van het omgevingsprogramma blijft kiezen voor maatregelen die aantoonbaar effect hebben op luchtkwaliteit én in de praktijk uitvoerbaar zijn voor inwoners, ondernemers en handhavende instanties.
   Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. Dat hebben we gedaan en blijven we doen.

4. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat monitoring en metingen expliciet worden gekoppeld aan besluitvorming, zodat data niet alleen inzicht geven, maar ook leiden tot concrete en uitlegbare keuzes richting raad en inwoners.
   Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. Dat hebben we gedaan en blijven we doen.

5. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat potentiële problemen in het behalen van de duurzaamheidsambities ten aanzien van het doelgroepenvervoer door technologische of financiële obstakels niet ten koste mogen gaan van het fijnmazige vervoersaanbod dat met het doelgroepenvervoer wordt aangeboden.
   Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. Daar waar twee verschillende beleidsdoelen botsen (toegankelijk en fijnmazig vervoer versus strenge normen en schone lucht) zal het college altijd op zoek gaan naar een goede balans tussen de te behalen beleidsdoelen en zullen we dit altijd binnen de bredere maatschappelijke context beoordelen.

6. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat de emissie op drukke wegen zodanig omlaag gaat dat we bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen de minimale GGD-richtafstanden tussen woningen en drukke wegen kunnen hanteren: 25 meter binnen de bebouwde kom, 50 meter buiten de bebouwde kom en 150 meter ten opzichte van een snelweg. Woningen zijn immers volgens de GGD eveneens gevoelige bestemmingen (p. 19).
   Reactie: Het college vindt deze wens naar z'n aard overbodig. Als de emissies verder naar beneden gaan is op een gegeven moment een afstandsnorm niet meer nodig. Dit sluit aan bij het GGD advies waarin de richtafstanden de afgelopen jaren naar beneden zijn bijgesteld door het schoner worden van het verkeer.

7. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat er geen opstapeling van geuroverlast in een gebied mag ontstaan, omdat er enkel per nieuwe ruimtelijke ontwikkeling per bedrijf wordt gekeken of deze voor te veel geuroverlast zorgen.
   Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. Omdat het huidige geurbeleid beperkt ruimte biedt om opstapeling van geuroverlast mee te wegen, werken wij met de provincie Gelderland en de gemeente Beuningen aan een actualisatie van het geurbeleid. Daarbij onderzoeken wij, mede op basis van de landelijke Handreiking geur en industrie, hoe opstapeling beter kan worden meegenomen.

8. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat het omgevingsprogramma luchtkwaliteit 2026-2030 waar nodig zal worden aangepast aan de hand van de adviezen die volgen uit de resultaten van het ToxDown-project, zodra die beschikbaar zijn.

Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. In de inleiding van hoofdstuk 5 is de volgende passage toegevoegd aan het programma: '… en door kennis te nemen van de resultaten van nieuwe onderzoeken en projecten zoals ToxDown,…'

9. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat er bij maatregelen die genomen kunnen worden om het binnenklimaat te bevorderen, oudere (sociale) huurwoningen prioriteit krijgen bij voorlichting of renovatie.
   Reactie: Het college zal deze wens overnemen indien uit het onderzoek blijkt dat we als gemeente een rol hebben. We verkennen in eerste instantie welke rol we als gemeente hierbij kunnen hebben. Vervolgens kijken we wat we kunnen en waar, vanwege de gezondheid, prioriteit aan gegeven moet worden. Mochten we hier een rol voor de gemeente zien en (nieuwe) maatregelen nodig achten, zullen de gemeenteraad hierover informeren voordat we overgaan tot het uitvoeren van deze maatregelen.

10. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat daar waar mogelijk sneller aan de strengere luchtkwaliteitsnormen van de EU-richtlijn (2024/2881) wordt voldaan dan het in de richtlijn gestelde jaar 2030.
    Reactie: Het college vindt deze wens overbodig. We weten dat we op veel plekken al voldoen en op korte termijn gaan voldoen aan de aangescherpte grenswaarden. We weten ook dat op een aantal plekken rond drukke wegen uitdagingen blijven om op tijd aan de nieuwe grenswaarde voldoen.

11. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat de gemeente bij haar onderzoek naar binnenklimaat ook de woningcorporaties en particuliere verhuurders betrekt, aangezien niet alleen inwoners, maar ook zij belangrijke verantwoordelijkheid dragen voor maatregelen die invloed hebben op de luchtkwaliteit in woningen, denk aan ventilatievoorzieningen, WTW-systemen en (andere) bouwkundige eigenschappen (p. 21).
    Reactie: Het college zal deze wens overnemen indien uit het onderzoek blijkt dat we als gemeente een rol hebben. We richten ons in eerste instantie op onderzoek om te kijken welke rol we als gemeente daarbij kunnen hebben. Het is mogelijk dat we in het verdere traject de genoemde partijen benaderen.

12. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat de adviesrol van de GGD in het gemeentelijke proces rond o.a. luchtkwaliteit versterkt wordt (p. 30).
    Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. De gemeente Nijmegen is al langere tijd bezig met het versterken van de expertiserol van de GGD, bijvoorbeeld via de Uitvoeringsagenda Industrie en Omwonenden TPN-West. Vanuit de landelijke Actieagenda Industrie en Omwonenden is er bovendien aandacht voor het versterken van de positie van de GGD. Wij volgen de ontwikkelingen en zullen indien wenselijk deze aanbevelingen in Nijmegen implementeren. De GGD adviseert de gemeente ook vroegtijdig bij ruimtelijke ontwikkelingen via de omgevingstafel. Daarnaast is er regulier contact tussen de GGD en de adviseurs luchtkwaliteit van de gemeente om kennis uit te wisselen en af te stemmen.

13. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat inwoners duidelijk worden geïnformeerd over wat de gemeente wel en niet kan oplossen, zodat luchtkwaliteitsbeleid begrijpelijk, geloofwaardig en gedragen blijft.

Reactie: Het college heeft deze wens overgenomen. Dit doen we en blijft onze aandacht hebben. Voorlichting en communicatie is een belangrijk onderdeel van het bestaande beleid.

14. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat er in de voorlichting meer aandacht komt voor het risico op natuurbranden en branden in het groen door houtstook in open lucht tijdens hete droge zomers (p. 17).
Reactie: Het college heeft deze wens niet overgenomen. Het voorkomen van het risico op natuurbranden en branden in het groen is een taak van de veiligheidsregio.

Bedenkingen

1. De gemeenteraad spreekt de bedenking uit dat maatregelen die niet of nauwelijks te handhaven zijn, het vertrouwen van inwoners in gemeentelijk beleid onder druk zetten. Ambities moeten daarom altijd hand in hand gaan met handhaafbaarheid.
Reactie: Het college is het eens met deze bedenking. Alle nieuwe maatregelen worden vooraf getoetst op handhaafbaarheid. Dit is ook meegenomen als uitgangspunt voor nieuwe regels in het omgevingsplan in de nota van uitgangspunten voor het omgevingsplan deel 1.

2. De gemeenteraad spreekt de bedenking uit dat inwoners en ondernemers te maken krijgen met een opeenstapeling van regels vanuit luchtkwaliteit, mobiliteit en ruimtelijke ordening, terwijl het effect daarvan niet altijd evenredig is.
Reactie: Het college is het eens met deze bedenking. Die zorg is begrijpelijk en vraagt om zorgvuldige besluitvorming en een integrale afweging van belangen. Het college heeft daar oog voor.

3. De gemeenteraad spreekt de bedenking uit dat rijden op biogas wordt genoemd als een voorbeeld van emissievrije afvalinzameling (p. 11).
Reactie: Het college is het eens met deze bedenking. We hebben de term 'biogas' als voorbeeld van emissievrij rijden uit de tekst verwijderd.

Wij danken u voor uw inbreng en hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester